

- as
██ ██ ██

ŽIAURUSIS DIEVAS
██ ██

Eilėraščiai

1945.II.- 1951.III.

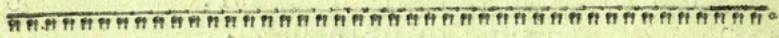
1871

1871

1871

1871

I. R U D E N I O L Y G U M O S E

1. Rudenio lygumose

Sėdėjau vieną kartą lygumoj tarp žibančių ražienų,
 Tirštai apkibusių voratinkliais baltais.
 Po aukštu rudenio dangum jaučiaus be galo vienas.
 Mačiau, kaip gervės išskrenda, lėtai mojuodamos
 sparnais.

Miškai aplink, tartum bronzinės salos,
 Spindėjo tolumoj pro mėlynus ūkus,
 O saulė, vakarop palinkus ir nubalus,
 Nužėrė auksu mirštančius laukus.

Tyla liūdna. Tyla gili be galo.
 Tyla bekraštė rudenio rimities.
 Ir jos alsavimas toks šaltas kaip metalas
 Į mane dvelkė nuo jauta mirties.

Tam nujautiman grimzdamas, iš lėto
 Aš paskendau svajonėj ir sapne
 Ir, rodos, pamačiau, gracingą siluetą
 Tuščiais laukais ateinant į mane.

Auksinių lapų spindinti karūna
 Ant jo karališkos galvos,
 Ir purpurinė skraistė dengia liekną kūną,
 O smilkinų žėruoja spindesys šarmos.

-Kas tu esi? -paklausiau, sužavėtas
Jo veido ir jo skraistės skaistumu.

-Esu Ruduo. Auksinis ir saulėtas.

* Esu karalius šitų lygumų.

Aš įsakiau miškams margai pražysti,

Paliečiau žemėn daug skaidrių dažų.

Todėl šiandieną mano karalystėj

Taip liūdna ir gražu.

Beržai nusvirusiom šakom, tartum ugnies fontanai

Sustingę, šviečia vidury laukų,

Ir lapai krisdami, tartum margi drugiai, plevena

Ir kilimas nuaudžia ant takų.

Lengvi ūkai, akirati, aptraukę,

Dūluoja tolumoj, kaip melsvas ilgesys,

Ir vienišą rudens keleivį traukia

Pakilt ir eit jau į kitas šalis.

O taip! Aš išpuošiau laukus šitai didžiulei

Nes laikas baigias man. Šventei,

Vos keletas dienų beliko čia gyventi,

Paskui ir purpuras ir auksas kris purvan.

Bet stoviu išdidus aš prieš likimą

Ir paskutinius mirksnius puošu kuo galiu:

Geriu akim liepsnojančių spalvų žaidimą,

Belaukdamas žiemos ateinant šiauriniu keliu.

""

Ir jis nuėjo eiseną ritmingą

Per auksu žibančius laukus, tačiau,

Betolstant skraistei jo spalvingai,

Aš ilgai ir liūdnai maščiau.

Man rodės, iš kraštų šiaurinių
Ateina šiton lygumon žiema,
Paviršium ežerų stiklinių,
Kaip krištolo grindin, gracingai šokdama.

Ir plakasi plačiai jos skraistės sidabrinės,
Kai lekia ji žingsniu ir lengvu ir grakščiu,
Ir švaistos snaigės ir žėruoja ynys
Ant jos blakstienų ir plaukų šviesių.

O paskui ją - su kvepiančiais vainikais
Pavasari ateinantį jaučiu.

Girdžiu, kaip šlama naktimis kvapioj žolėj jo
Kaip skamba paukščių džiaugsmas iš ^{žingsniai tykūs,} miškų plačių.

Vėliau matau aš Vasaros grįžimą:
Apsiaučia žemę virpantys kaitros sparnai.
Laukuos prasideda tylus brendimas.
Miškuos išsirrsta uogos kruvinai.

O Vasara, stebėdama gantos nokimą,
Sutingus ilsis laukuose brunetė ir nuoga,
Tačiau, kai girių riešutai ir sodų vaisiai kristi
Jinai pasikelia staiga ima,

Ir tardama sudie, liūdnei ranka pamoja
Ir traukia į pietus tolyn,
Nes blizga Rudenio dažai jau šiaurės tolumoje,
Nes dieviškas Ruduo keliauja mūs šalin.

Ir taip jie visados praeina,
Viens kitą vydami.
Ir žėri sniegas. Skamba paukščių dainos.
Ir dūžta vaisiai, žemėn krisdami.

Be galo, be pradžios jų kelias,
Jų eisena čia amžina.
O mano metai praskamba pro šalį
Taip greitai, kaip viena diena.

Ir, rodos, lapų vystančių kritimą
Ne daugel kartų dar mačiau,
O smilkiniai šarmot jau ima,
Ir akys žvelgt rūščiau.

Todėl, kada brunetė Vasara man mąja
Ar kai pavasarinis griausmas skamba už kalną,
Aš laikiu Rudenio dažų sublizgant lygumoje,
Ilgiasi jo dienų liūdny,

Nes man Ruduo yra, kaip tikras brolis,
Nes laukiam mes abu likimo to paties
Ir lapų auksu, putinų karoliais
Papuošiamo dienas, netekusias vilties.

- - - Tos dienos slenka priešmirtinės, gražios.?
Bevejo plaukia raganų plaukai.
Ir žvelgdamas aplink degu ekstazėj,
Kaip dega saulėj gelstantys miškai.

1945m.

2. Laukinių rožių šlamesys

Laukinių rožių šlamesys
Pabudino mane iš miego.
Virpėjo aukso debesys
Ties amžina viršūne sniego.

Laukinių rožių vainiku
Aš savo galvą padabinęs,
Kopiau aukštyn staigiu taku,
Kur virpa debesys auksinis.

Ir degė rožės raudonai,
Kai pasiekiau viršūnę kalno,
Ir kloniuos miestai milžinai
Atrodė, kaip žaislai ant delno.

Kristalai ant aštrių klinčių
Žerėjo, tartum lobių skrynia.
Lengvai plazdėjo ant pečių
Man skraistė debesies auksinė.

Jutau: nuo rožių dygulių
Kakta iš lėto kraujas teka.
Ir pažvelgiau žvilgsniu tyliu
Į savo nueitąją taką:

Ten nuo pat kalno apačios,
Kur aukštin mano kelias kėlės,
Lig pat viršūnės išdidžios
Snieguos žerėjo kraujo gėlės.

1946m.

3. Nuotaka

Jos veidas buvo mirtinai nubalęs,
Ir ji, tokia jaunutė ir liekna,
Stovėjo vidury vestuvių salės,
Kai palydovų eisena

Pro ją lėtu žingsniu praėjo,
Susikabinę rankomis po du,
O jų procesija atsispindėjo
Ant žvilgančių grindų:

Mergaitės gražios nuostabiai ir jaunos
Su kvepiančiais vainikais ant galvų,-
Ji matė,- jos pro ją tyliai keliauna
Drabužiuose šviesių spalvų.

Ir akyse jos susiūbavo salė,
Liūdna galva nusviro ant peties,
Nes, rodės jai, mergaitės, einančios pro šalį,
Tai šviesios dienos josios praeities.

Ir vyrus, einančius kartu, stebėjo:
Kodėl šiandieną dėvi jie tamsiai?
Paskui staiga supratęs sudrebėjo:
Tai jos dienų jaunųjų duobkasiai.

Tai jie juodais drabužiais čia atėjo
Jos praeities dienų lydėti į kapus.
Ir ašaros jos veidu nuriedėjo,
Palikdamos ant skruostų žvilgančius takus.

Ir ant gėlių baltųjų jos lašėjo
Ir, virpant josios rankai nerviška, mažai,
Sidabro taurėse drebėjo,
Kaip šviesūs deimanto lašai.

Tada į savo sužadėtinį jinai pasižiūrėjo
Akim drėgnom, paskendusiom švelniam sapne:
Pro mano mirusias dienas, lyg mirusia alėja,
Kurion šalin nuvesi tu mane?

1946m.

4. Vieną vasarą

Vieną vasarą aš gyvenau tarp girių.
Liūdną dainą ošė man šilai,
Ir nuo tolimo pasaulio mane skyrė
Melancholiški ir platūs ežerai.

Irėjau kasdien į vandenių pakrantę,
Ir aštriu žvilgsniu žiūrėjau tolumon,
Ir mačiau: ten baltos burės skrenda,
Ir šaukia jas savo vienumon,

Kol galop manan krantan atbėgo
Laivas, šokdamas grakščiai vilnim.
Šuoliu slystančiu ištaškęs putų sniegą,
Jis siūbuodamas sustojo ties manim.

Iškopei krantan. Ir tavo rūbą vėjas
Supavo kaip burę. Panaši buvai
Į tą laivą, kurs, vilnim atskriejęs,
Prie krantinės supavos lengvai.

Vandenų krante gražiai mums slinko dienos.
Tu buvai švelni, gera viešnia.
Dryko gintaro sakai pušų kamienais,
Smilkdami po saulės degančia ugnia.

Mes klajodavom dažnai po mišką seną.
Aš tau rodžiau stirnas, skriejančias vikriai,
Ir kalbėjau: - Tai samanės taip švelniai dūzgena,
O tai šviečia švento Jono žiburiai.

Ir norėdamas tave nustebint, aš atvėriau
Svaigią gelmę savo vienumos
Ir parodžiau, kaip skaidriai ji žėri,
Lyg žvaigždėtasai dangus žiemos.

Ir sakiau tau apie kelią kietą,
Mano eitą vidury nakties,
Apie kovą, kruvinoj kančioj laimėtą
Po tuščiu dangum liepsnojančios minties.

Bet iš aukšto žodžiai vėl pailbę
Leidos, aido neatradę tavyje.
Spratau: tu šito niekad nepamils,
Tu ne ta esi, ne ta, deja!

Tai netyčia tu buvai atklydus
Lig šios vienišos ir tolimos šalies.
Tai apgavo tavo lūpų midus
Ir švelni liepsna juodos akių anglies.

Telkės paukščiai, laukdami rugsėjo.
Jie kalbėjo lėkti link pietų.
Paskutini kart tave lydėjau
Mėlynojo ežero krantu.

Vėsma iš šiaurės jau alsavo
Ir pripildė širdis mum tylias,
O vilnis pakrantėje skalavo
Perlamutro geldeles dailias.

Įkopei laivan. Ir jis nuskriejo.
Greitai nyko takas ant vandens.
O šilus ir ežerus užliejo
Melsvos ūkanos ankstyvojo rudens.

O vorai ruduojančias rugienas
Apipynė žvilgančiais šilkais.
Susimąstęs vaikštinėjau vienas
Lapų auksu nužertais takais

Ir, lyg dyglį raudonosios rožės
Pamažu kraujuojančioj širdy,
Aš tą skaidrų atminimo grožį
Vis nešiojau savo atminty,

Kol ją kartą išpuoštą ir tyrą
Nunešiau prie kranto to paties.
Įmečiau gelmėn. Ir jis paniro.
Ir taip lengva tapo ant širdies.

1946m.

5. Ant Nemuno krantų

Žadėjo ji greit grįžt, negaišti.

Žadėjome kartu

Mes visą vasarą praleisti

Ant Nemuno krantų.

Prailgo man dienas laukimo

Nešt vasaros taku.

Jau gojuos gegužės užkimo,

Nutilo jų kū-kū.

Ir lyg strėlė širdin man smogė:

Jau nebegrįš jinai!

Jausmai, pavasari išsprogę,

Sudirgo kruvinai.

O siuntė dovanų gražiausių

Man vasaros dievai.

-Tik kam man jos? -liūdnai aš klausiau:

-Jei tu man prašuvai.

Aš valgiau, skeldams aukso šarvą,

Branduolius riešutų

Ir medų, kurs iš korió varva,

Bet buvo man kartu.

Ilsėjaus prie srovės, kur bėgo,

Per slenkščius ošdama,

Tik akys nesimerkė miego, -

Taip smelkė vienuma.

Kai žalios, lanksčios beržo rykštės

Kvepėjo po lietaus

Ir kai žerėjo vaivorykštės,

Aš rūškanas jutaus.

Kai saulė iš varinio rūmo

Tekėjo rinkt rasų,

Šilais klajojau iš liūdnumo

Ir skundžiausi balsu.

Mačiau pro rožes jos šešėli,

Ir pro žvaigždes nakties,

Kol pagaliau ištraukiau strėlę

Iš sužeistos širdies.

O emė jau ruduo skardentis

Ir geltonot beržai.

I aukštas Nėmuno pakrantės

Tu tik tada grįžai.

Bet negražino jau to jausmo
Ruduo, rudai žydīs:
Per visą vasarą iš skausmo
Man išdegė širdis.

1948m.

6. Jaunystės nuotykis

Perplaukt jūrą siuntančią ir žalią,
Nugalėt inirtusias bangas,
Išbandyti savo jauną galią
Ir užgradinti audroj jėgas,

Eit per dykumas be tako ir be kelio,
Per tuščias ir negyvenamas žemes
Ir atrast dar neatrastą šalį
Ir naujas joj trykštančias versmes,

Kopt į kalnus, kur padangėj šviečia,
Tarp bedugnių eit taku slidžiu,
Per uolas, ledynus ir erškėčius
Veržtis lig viršūnių išdidžių

Ir tenai, šalton erdven iškėlus,
Tartum aukuro liepsnas, rankas,
Laukti, kol palies jas Jo šešėlis
Ir priims Jam degančias aukas, -

Taip svajojau ankstyvoj jaunystėj
Irėjau svajojimų keliu,
Kol ji mano sapno karalysten
Ižengė staiga žingsniu eikliu.

Pažinau joje išdidžią, kilnią rasę,
Išskaičiau aš jos akių dugne
Sielą švelnią ir kaip tigrę drąsą,
Šviečiančią aiškios minties ugnia.

Rodēs man, lydēt mane galējo
Mano žygyje tik ji viena.
Bet jinaī pro šali man praėjo
Savo tigriškai gracinga eisena.

Ir piktai kuždėjo sriautas vėjo
Vidury nakties skaudžios, niaurios:
-Būsi amžinai kaip medis, kurs alėjoj
Stovi perplėstas per pus audros!

-Eik greičiau į vienšą alėją!
Vėl man klykė vėjas išūlus.

--- Medis vėtroj mirtinai drebėjo.
Aš kliedėjau: -Štai staiga jis lūš! ---

--- Šakos švilpiančios! ---
--- Lyg kirvis ---
--- Smūgis jų aštrus! ---
--- Smilkinys trapus!... ---

Bet audra įtūžusi nutilo,
Nepalaužė medžio jos galia.
Ir aš vėl pro savo skausmą gilų
Skyniaus kelią atkaklia valia.

1946m.

7. Rudens gitara

Mačiau pro langą žalią šilo skarą.
Mirgėjo ji, jau auksu атаusta.
Girdėjau grojant gonkose gitara,
Raudėjo grojo, oi! gitara ta...

Ji suokė skundą, kad taip greitai runda
Rudens rimty rymodemi šilai.
O skausmas bunda, o skaudžiai sujunda
Ir dunda didūs viesulai...

Dejavo žiedo žūvančio ružavo,
Dejavo javo nokstančio mirties.
Dejone savo taip stygas užgavo
Rudens palangėj mąstančios širdies.

Ir aš žiūrėjau į tą žalią skarą,
Kaip mirga saulėj, auksu ataušta,
Ir vis girdėjau gonkose gitarą,
Vaitojo grojo, o! gitara ta...

1948m.

8. Drugys

Vieną rytą spindinti ir romų,
Kai giria jau puošėsi rudens dažais,
Gimė jis juodais sparnais aksomo,
Išrašytais mėlynais dryžais.

Skrido žaist ant purpurinių uogu
Ir ant lapų raudonai rudų,
Ant voratinklių baltųjų sruogu
Ir rudens pasivėlavusių žiedų.

Rajūs paukščiai virš jo ratą skriejo,
Ant jo krisdavo šešėlis jų sparnų.
Tykodamos jį, godžiai žiūrėjo
Šlykščios akys roplių alkanų.

Tarp visų grožybių ir pavojų
Jam priklausė tik viena diena.
Tat džiugiai jis žaidė ir skrajojo,
It juoda ir vir-panti liepsna.

O kai giedras vakaras atėjo,
Mirė jis su spinduliais dienos
Ir per visą nakt juodai žydėjo
Sidabre mėnulio ir šalnų.

1947m.

9. Ruduo

Ruduo paraudęs ir skaudūs atėjo
Į liūdną šalį lygumų plačių,
Ir žvaigždės krintančios naktim rugsėjo
Skaudžiais lašais lašėjo ant pečių.

Ir aukštasai dangus gailiai skardėjo:
Tai gervės yrėsi pietų kryptim.
Ir lapai, nuplėšti šalno to vėjo,
Laukus užliejo kruvina liūtim.

Sukniubo po langais darželio gėlės:
Šalna pakando jų gležnas šakas,
Tik medžiai grumias su audra išėle,
Dangun iškėlė milžinų rankas.

1945m.

10. Rudens melodija

Ruduo dūduot ir trimituot kas rytą
Pradėjo lūpom viesulų.

Ūkimą gūdų jo didingų dūdų
Ir riksmą trykiančių trimitų
Jau šaukia šakos ąžuolų žilų.

-Žiūrėk! Regėk! Jau laikas paskutinis!-
Taip rėkia vėtra grodama:

-Jau žemėn purto savo didį turtą
Ruduo rudai raudonas ir auksinis...
Atūš, atūš, tuoj iš žiemų žiema!...

Širdis jautri! Ją atdaryk! Jon rinki
Tu turtą rudenio kerų.

O giriom raudant, ir tą skaudžią skriaudą
Ir kraują brolių kritusių atminki
Ir sielvartą švelniųjų seserų...

Ir tvirtas būk! Vėl vieną žiemą žiauria
Dievų valia tu pereit privalai!
Pro plieno speigą, mirčiai aplink laigant,
Turėsi nešti tu tą skaudžią taurę,
Kai skeldės stambūs rambūs ažuolai.

1949m.

11. Žiema

Žvilgėdama papuošalais iš stiklo ir kristalo,
Skambiom sidabro korpėm čiuoždama,
Graži kaip pasaka ir kaip mirtis nubalus,
Atėjo mūs šalin žiema.

Tartum bekraštės kapines, laukus apmirusius
Sukaustė milžiniška ir balta tyla.
Tik girdis duslūs šūviai giriose:
Tai pokši medžiai, nuo speigų skylą.

O miško žvėrys kailiais apšarmotais
Ir apšerkšnijusiaiis ragais
Klajoja po tuščius ir baltus girios plotus,
Kol juos nukauna badas ir speigai.

Žiema yra žiauri. Ir josios šaltas grožis,
Po stingstančiąja saule nuostabiai spindis,
Žėruoja deimantais ir pasakiškom rožėm
Tenai, kur viešpatauja speigas ir mirtis.

Žiema, ir man irėmusi rankas krūtinėn
Ir dvelkdama aštriu kvapu veidan,
Sukaustyti manusius sąnarius grasina,
O kraują karštąjį sušaldyti ledan

Ir, lyg baltaisiais šermonėlių kailiais,
Puriu švelniu sniegu mane apklot
Ir mano kapą nuostabiai išdailint,
Kad būtų gera ir ramu miegot.

Bet plaka man širdis stipriu, vienuodu pulsū,
Ir gyslom plaukia srovės šilumos,
Ir, rodos man, tikrai aš dar nepulsiu
Po grasančia ranka žiaurios žiemos.

Tik jei staiga, likimo burtui puolus,
Nuo kulko's tektų krist' baltojų pušny,
Ateik, žiema, prie mano šalto guolio
Ir būki man švelni:

Užkalk mane į melsvo ledo karstą,
Susupus nuostabaus baltumo sudiniais,
O melsvą karstą šaltis teapžarsto
Žėruojančiojo šerkšno garbiniais.

Gulėdamas švelniam melsvų ledų pavėsy,
Geroj ir amžinoj tyloj mirties,
Aš grožį nuostabios žiemos mylėt mokėsiu,
Prašydusį šešėly nebūties,

Nes, kai širdin, tartum atšipę ietys,
Susnigdavo žiaurios kančios dygliai,
Aš įpratau su ilgesiu žiūrėti
Mirties bedugnėn, kur tyliai

Gracingos fėjos petalą man kloja
Sidabro ūko ir sapnų skaisčių
Ir, kad užmigčiau amžiams, pabučiuoja
Šaltųjų lūpų-bučiniu saldžiu.

Todėl dabar, kada žiema įnirtus
Pasąly siaučia su mirtim abi,
Galiu aš smūgius jų iškęst tiesus ir tvirtas,
Galiu švelniai užmigt puošniam žiemos glėby.

1946m.

II. ŽIAURUSIS DIEVAS

12. Žiaurusis Dievas

Tėvų tėvai pavėsy ažuolynų,
Kūreno Tau ugnis šventas.
Perkūnu ir Pikuoliu Jie Tave vadino.
Aukas Tau nešė. Siuntė Tau maldas.

Sutrupo aukurai. Ir išsisklaidė dūmai.
Užgeso amžinai šventos ugnies liepsna.
Tik man širdis pirmykščio pamaldumo,
Tarum senieji amžiai, kupina.

Bet prieš mane išaugai toks didingas,
Kad aš Tavoį didybėj paklydau,
Ir nežinau, kokia malda Tau tinka,
Nei kokią auką reikia nešti Tau.

Tiktai, kai priešą piktąį nukauju,
Į priekį puldamas, kovos ugnį,
Aš Tau jo karštą kraują atnašauju,
Tartum senovinis dievų žynys.

Ir kai man akys, lyg dvi ugnys žiba,
Skausmingai degdamos nuo neramos minties,
Ir žvilgsnis atkaklus kaskart prieina ribą,
Nesiekęs erdvėje žvaigždynų paslapties,

Kai įtampoį dar vienas žingonis žengtas
Grasina sielai sutema rūščia
Ir, rodos, smilkinin, lyg peilis lenktas,
Įsismeigia aštri delčia,

Ir, rodos, žvaigždės ant kaktos liepsnoja
Savosios paslapties ugnim žiauria,-
Aš Tau šią kančią degančią aukoju
Ir artinuos Tavin per ją.

Mane šauki. Ir tan balsan sruvena
Gyvybės vilnys gyslose šiose,
Ir tartum žiedas ten atsilukštena
Ir švinta nuostabi dvasia.

Bet puola speigas. Siaubia vėtros grasios.
Daiktai ne jau trūs sužeidžia žiauriai.
Ir įžūliai užlieja aušrą dvasios
Sukilę tamsūs kraujo sukuriai.

Nei keikiu aš Tave, nei gailėsčio maldauju:
Žinau, žiaurus Tu būsi amžinai,
Nes, rodos man, Tavoį krūtinėj kaujas
Du priešingi ir didūs milžinai.

Lyg lašas vėtroį jūrų bekraštybėj,
Aš virpu mūšiuos jų didžiuos
Ir kaujuosi prieš nebūties tamsybę
Ir į Gigantą Šviesųį veržiuos.

Neliejuo kraujas iš žaizdų sraveti.
Kovoj palūžta smogianti ranka.-
Taip visados už pergale mokėti
Turio aš kraujo ir kančios auka.

Per šitą auką nuoširdžią ir tyrą
Ateis man atpirkimo valanda,
Ir tamsumos gelmė, kur sieloį tvyro,
Užgys iš lėto, lyg pikta žaizda.

Užplūs manē Tavos šviesos malonē,
Ir tartum ziedas spindulīu tvanē,
Žērēsiu zē mēs žydinčiuosē kloniuos,
Kol nebūtis nukaus manē.

1946-1948m.

13. Naktī

Kai po nakties skliautu svajodamas guliu,
Man rodosi, kad žemē yra mažas laivas,
O aš ant mažo laivo vienišas keleivis,
Plaukiāš nežinoma skaidriū erdviū keliu.

Norēčiau plaukt toli tylioj, šviesioj nakty,
Kol mano valtīs, erdvēje paklydus,
Nuneštū, kur ugnies pasauliai didūs
Veidan galingai dvelkia iš arti,

Kol begalybēn plaukianti mintis
Visas erdves didžiu ratu apskrietū,
Ir visos saulēs jos rate žērētū, -
Nuo jų nušvistū Tavo paslaptis.

Tačiau žinau: tenai nuplaukt aš niekad negaliu,
Nes žemēs kelias erdvēje nekinta,
Ir tartum vergas, prie galeros prirakintas,
Plaukiū ant jos aš visados tuo pat keliu.

Tiktai kada nuo didingųjų žiburiū
Naktis man atneša silpnutį aidą,
Kurs pluoštu spindulīu blankiū
Nušviečia mano veidą,
Per nakt iš jų

aš Tavo vardą spėju ir buriau.

1946m.

14. Šėtono monologai

O Viešpatie, valdytojai šviesių pasaulių,
Kurs rankose laikai žvaigždes ir milijonus
Kuriam pagarbinti visa Būtis sauliu,
Žėruoja, lyg skaidrioji krioštolo mintis,
Aš, nutrenktas gelmėn Tavo rūstaus lėmimo
Ir pažymėtas amžiams Tavo pasmerkimo,
Rymodamas ties chaoso klaikiom gelmėm,
Pagarbinsiu Tave tamsiom giesmėm:

1.

Kai mes, iš keršto prieš Tave sukilę,
Užgrobt norėjom Tavo sosto pili,
Karius manusius ir mane
Tu sutrėmei baisia žaibų ugnia.

Ir mes susispietėm į milžinišką ratą
Ir lyg audra, supurtanti Visatą,
Į gelmę puolėm pro erdves dausų,
Ir tiško tūkstančiai Tavų šviesų,

Ir tamsūs rutuliai sunkių planetų
Išėjo iš kelių, jiems Tavo nužymėtų,
Ir gniužo dauždamies juodi jų kevalai,
Ir siautėjo erdvėj sumišę gaivalai,

Ir žvaigždės-milžinai pasviro iš orbitų
Ir su mumis kartū į gelmę krito,
Tamsioj erdvėj liepsnodamos ilgai,
Tartum negęstantys žaibai.

Lydėjo mus puolimo piktas džiaugsmas,
Skambėjo erdvėse kerštingas mūsų šauksmas,
Liepsnojo mūsų neapykanta didi
Ir geismas Tavo Būtį sužlugdyt.

2.

Taiplyg balsus, grasinantis verpetas,
Erdvėm mes kritom milijonus metų,
Kol pasiekėm klaikias, niaurias sritis,
Kur siaučia chaosas ir nebūtis.

Ir sveikinom kaip savąją tėvynę,
Mes liūdną gelmę chaoso pirminio
Ir jutom, kaip niauriam jo gaivale
Atgyja mūsų palaužta valia.

Stipriai sujudo versmės mano galių,
Jr aš Tave, šviesių erdvių karalių,
Vėl iššaukiau gruntynių amžinų,
Atminęs kerštą iš anų dienų.

Nudryko tamsios mano galios gijos
Lig pat gelmių Tautosios viešpatijos,
Lig pat žvaigždynų, žerinciai skaisčių,
Lig pat ugnynų saulių išdidžių.

Mes-đu galiūnai viešpačiai pasaulių:
Tamsos-mirties, šviesos-būties ir saulių,
Mes amžinieji priešai du,
Dviejų per amžius nesutaikomų pradų

Gigantiškoj gruntynėj susikibę,
Sukūrėm vyksmą nuostabios didybės.
O ties šituo vyksmu lemtim rūščia
Suspindo tragiška būties kančia.

3.

Ir tą, kuriam sukūrei žę-mės rojų,
Kuriam Tu kibirkštį minties padovanojai,
Apraizgė ji mana pikta gija,
Ir mūsų amžinos kovos sukuryje.

Jį drasko jėgos priešingos įnirte,
Jis kauja si prieš tamsą ir prieš mirtį,
Jo sieloj virpa įtampa skaudžia
Didi ir tragiška būties kančia.

Kančioj išauga jam titano galios,
Kančioj jisai į didį žygį kelias,
Švytėdamas liepsna kūrybinės minties,
Ieškot kelių naujos kilnios buties:

Nutiesti tiltą per tamsos gelmynus,
Kur mano galios amžių vyksman pinas,
Ir iš savos buties liūdnos
Pasiukti šalį amžinos darnos.

Bet spindulį jo žmogiškos didybės,
Kursai ties mano chaosu sužibęs,
Aš vis supu še šėliais nebūties
Ir gėsinu alsavimu nakties.

4.

Gruntynės mūsų tęsiasi lig šiolei,
Ir dreba laiko ir erdvynų toliai,
Ir mūsų galios siaučia kaip audra,-
Tik galutinės persvaros nėra.

Bet aš tikiu: užgęs šios Tavo ugnys,
Nes niaurios mano tamsumos bedugnės
Jų spindulius ir šilumą prarys,
Ir juodos saulės į gelmes nukris.

Tamsiųjų mano burtų apžavėta,
Pasvirs manin Tava Būtis žvaigždėta,
Ir iš Tavos vergovės jos pradus
Išlaisvinsiu, kai ji manoj gelmėj sudūs.

Suplyš į gabalus žydroji Tavo skraistė,
Ir Tu patsai, tartum baisi pašvaistė,
Po pralaimėtos amžinos kovos
Iš sudaužytos būveinės Savos

Manan glėbin nupulsi nugalėtas,
Ir keršto džiaugsmas didis, negirdėtas
Ir himnas pergalės ir šlovės ir garbės
Visam plačiam pasauly man skambės.

Ir liksiu aš vienintėlis karalius.
Manoj globoj nurims skaudžiai sujude galios
Apsups pasaulį tamsuma akla
Ir, lyg didžiulis vortinklis, tylą.

1946m.

15. Šaulio tragedija

M. K. Ciurlionui

Pajutęs mintį smilkinius neramią,
Lyg ji iš miego žadintų kažkas,
Pajutęs vienumą bekr-aštę žemėj
Ir toj wienatvėj bundančias jėgas

Ir keistą viltį rast sleptingą raktą
Atspėti paslapčiai Būties visos
Ir vėl lyg rojų, kažkada netektą,
Atverti kraštą laimės ir šviesos,

Jisai paliko tylią slėnių šalį,
Kur snūduriuoja ramamoj mintis,
Ir, per pusnynus mindamas sau kelią,
Per uolų atlaužas ir per ledų griūtis,

Pro tamsumą ir pro žiotis bedugnių,
Kur tyko iltys uolų alkany,
Ir pro ugnikalnių betrykštančiąją ugnį
Atėjo į viršūnę negyvų kalnų.

Ir kopt toliau jis jau nebegalėjo,
Nes baigės čia didžiausia žemės aukštuma.
Tiktai liūdnei į dangų pažiūrėjo,
Kur tvyrojo bedugnė tamsuma

Ir paukštis milžinas, sparnus plačiai išskleidęs,
Uždengęs žemei jos viltis,
Padangėję supavos, o žvelgė iš jo veido
Liūdna, kerštingą nebūtis.

Tada jis lanką įtemptą pakėlė,
Nes troško pikta paukštį nugalėt,
Ir aštrią tartum mintį strėlę
Galingai irėmė templėn.

Ir taip rūščiai į aukštumas grūmojo,
Stovėdamas ant kalno keteros.
Skautuos, lyg ženklais naujojo rytojaus,
Ištryško spinduliai pirmos aušros.

Bet pozoj įtemptoj šaulys sustingo,
Nes širdį pervėrė mintis:
Tuščia yra svajonė jo didinga,
Beviltė jo viltis.

Tai tik silpnučiais spinduliais nušvito
Grasiai apniūkęs pakraštys dangaus,
Bet jo strėlė vistiek nesieks zenito
Ir pikto paukščio nenukaus.

-Nuleisk, šauly, tu savo sunkų lanką!-
Prabilo balsas nevilty:

-Pavargo sąnariai galingų tavo rankų
Ir raumenys it plienas įtempti.

Šiurpioj vienatvėj tarp niaurių ledynų
Širdis sustingo nuo kančios
Ir šalčio milžiniško, geležinio,
Kurs dvelkia iš erdvės rūšcios,

Nes ryšio tu esi širdy netekęs
Su Rex'u sauliu, meilės ir šviesos.-
Kas tavo drąsios lyg erelio akys
Prieš šitą tvaną nebūties tamsos?

Tu kopti aukštį ir kovot turėjai,
Kaip saulių Rex'o nemaraus dalis,-
Tai būtumei šioj žemėje žerėjęs,
Lyg Jo šviesos laimingas spindulys.

Bet peržengt troškai skirtąją tau ribą,
Nuo Jo nutolęs, klysdams atkakliai.-
Ir štai tu vienas. Taip menkai težiba
Tavos ausros išblyškę spinduliai.

Stipryn netrykš jie. Juos grėsmingai niaukia
Piktasis paukštis, jo sparnų galia.
Tu nujauti: tavęs jau laukia, laukia
Kleiki nelaimė finale... - - - - -

1945-1949m.

16. Don Žuenas

Mano kelią pergalės lydėjo.
Mano mostas kovoje tikslus.
Mano rankos žarstė ir lytėjo
Tobuliausius grožio stebuklus.

Aukso garbanos. Aksomas. Šilkas.
Šviežios rožės. Perlai. Gintarai.
Akys žalios, mėlynos ir pilkos,
Lyg spalvingi gilūs ežerai.

Saulėtų veidų giedra ir švelnūs vingiai,
Lyg žiemos peizažų tobulų.
Kūnai dieviški, gracingi, harmoningi,
Lyg antikinių Veneros statulų.

Spindesys odos varinės ir auksinės
Ir baltos, kaip sniegas ant kalnų.
Nepalietos virpančios krūtinės.
Ir koralai lūpų raudonų.

Gėso auksas ir koralai bėlo
Nuo prisilytėjimų manų.
Daugel dūžo sielvarte finalo
Tobulų būtybių ir grynų.

Vienos jų po nuometais matronų
Slepia žymę patir tos gėdos,
Kitos slapstosi šešėliuose kolonų,
Laukdamos naktinės valandos.

Tos, kur skaistų veidą nesuterštą
Išdidžiai nešiojo visados,
Pačios sau pajutę klaikų kerštą
Dėliai tos lemtingosios klaidos,

Savo kraują žė mėje paliejo,
Jas parbloškusi galingai ir aklai,
Ir ant morų prieblandoje gulėjo,
Lyg išbalę skautūs angelai.

Ir kas kart vis naujos gėlės trapios,
Vos paliestos, vysta be vilties,
Nes nuo mano lūpų dvelkia kvapas
Galingosios deivės Nebūties.

Mano siela-tai dulkėti tyrai,
Lyja saulės ten liepsna karšta.
O prieš saulę šildosi vampyrai,
Šviežio kraujo amžinai trokštą.

Žudančioj kaitroj šaukiuos į dangų tyrą:
-Tegu puola žaibo spindulys,
Kad sudegtų tyrai ir vampyrai
Ir baisusis mano troškulys.

1947m.

17. Medžioklė

Kas kart gilyn į amžinąją girią
Klaidžiais žvėrių takais einu.
Smelkiuos per raistus ir tamsius bruzgynus,
Kur slapstos briedžiai ir būriai šernų.

Štai raisto vidury randu aš šviežias pėdas,
Čia briedžio yra eita nesenai:
Ruda durpinė žemė išmaurota,
Šviežiu purvu aptiškę žolynai.

Tampu budrus, tartum žvėris laukinis,
Užsidega širdy aistra žiauri
Pavyti pėd sakais miškų karalių
Ir ją užmašti girios vidury.

Smelkiuos nuilsęs per laukinį mišką,
Kurėjo briedis žingsniu išdidžiu,
Kol prieinu didžiulę, plačią aikštę,
Užlietą saulės spindulių skaisčių.

Ir aikštėje regiu: žvėris stambus kaip kalnas,
Tamsios lyg varis žvilgančios spalvos,
Ir žėri saulėje ragai, kaip aukso miškas
Ant jo didingos pakeltos galvos.

Parpuolu žemėn. Ir šliaužiu nutirpęs.
Tik vieną geismą širdyje turiu.
Ir drasko man įkaitusįjį veidą
Kampuoti stagarai žolių aštrių.

O briedis pasuka išdidžią savo galvą,
Šaltai lyg niekintų pažvelgia į mane
Ir ima eit per saulėtąją aikštę
Ramia, didinga žingine.

Bet trenkia šūvis. Kurčiai skamba miškas.
Ir briedis atmeta sunkius ragus.
Jis ruošias bėgt... Tačiau nebaigęs šuolio,
Parpuola žemėn kūnas jo puikus.

Grįžtu atgal. Giria slaptinai ošia
Ir šnabžda man, tartum dvasia niauri:
-Tu paklausei laukinio mano balso,
Ir krito briedis girios vidury...

--- O jo ragai, kurie žerėjo tartum miškas,
Degs rudens saulėtekio ugnį,
Ragai, kurie jo galvą puošė kaip karūna,
Prie mano šono kabo kruvini.

1945m.

18. Vilko riksmas

Klykė kriokė šiaurės vėjas girioj.
Rėkė spiege sniegas man po kojų.
Grakštūs elniai, nuo speigų pastirę,
Blaškėsi iš skausmo ir riaumojo.

Ir ryškiai pro triukšmą tą ištryško
Priešmirtinis riksmas girių vilko
Ir šiurpiai skardėjo viršum miško,
Kol, jam mirštant, pamažu nusilpo.

Ir man rodė, tai suklykęs Panas,
Ant sniegu parpuolęs, mirė,
O nukovęs jį speigų titanas
Lig viršūnių užpustys šią girią.

1947m.

17. Gyvatė.

Peržiem miegojus miegą kieta, ilgą,
Iššliaužia ji iš samanų žalių.
Nubudę, sprogstantys beržai mėlynėj žvilga.
Atšilę vandenys čiurlena upeliu.

Juodais žvynais žvilgėdama prieš saulę,
Pirmyn ji slenka pale ngvos;
O virpa didelis skaidrus pasaulis
Virš jos nuodingos ir mažos galvos.

Prišliaužus tylią saulėtą aikštelę,
Sužydusią žiedeliais mėlynais mažais,
Jinai susisuka ratu, tartum juoda spiralė,

Ir tyko snausdama, kolei pro šalį
Po danguje siūbuojančiais aukštais beržais
Mažytis gyvis neatsargiai eis.

1945m.

18. Dvikova

Prie to pačio tikslo susikirte,
Jie ramiai padarė šį sprendimą:
Lai mirtis mum nulemia likimą, -
Grįžt atgal - jau daug sunkiau ne i mirti.

Čerška blykčioja lanketuisis plienas
Valandoj mirtinio įtempimo,
Kovoje dėl laimės ir likimo,
Kolei pervertas parpuola vienas.

Trykšta kraujas ant geltono smėlio,
O laimėtojas šio mirtino duelio
Meldžias, baigęs sprendžiamąją kovą,

Kur turėjo silpnesnysis žūti,
Ir nueina, lyg pro liūoną kiūti,
Pro bejėgi, mirštanti varžovą.

1947m.

19. Kareivių daina

Mūs buvo armijos be skaičiaus, neapmatomos.
Būriai plieniniai. Geležies pulkai.
Nuo mūs bangos patvino visos žemės platumos,
Kalnai ir girios, miestai ir laukai.

Kaip potvynis įsiutuniojo vandenyno,
Pakilom mes,
Kaip tvanas piktas, kurs grasina
Nušluoti viską į gelmes,

Ir veržėmės pirmyn. Pro mirtį puolėm.
Ir vyrai krisdavo būriais,
Kai žiotys rūkstančios įkaitusių kanuolių
Prabildavo ugnies ir plieno sūkuriais.

Juodais ir išsigendusiais veidais lavonų,
Kur mes praėjom, stūksojo kalnai,
Ir, nudažyti jų krauju raudonu,
Į jūrą plaukė upių vandenai.

Ir liepanos, auksu ir krauju išsirpę,
Ištryškę sūkuriais aukštais,
Tarytum bokštai šokantys ir virpantys
Ir sverdintys pò skaistvario skautais,

Įsiute siaubė milžiniškus miestus,
O jų naktiniai atspindžiai
Nušviesdavo mūs durtuvus, pirmyn ištiestus,
Ir kraują, žerinti ant jų skaisčiai,

Ir griaučius rūmų, pajuodavusius nuo dūmų,
Klaikiai bestūksančius naktinėj ūkanoj,
Ir kaulus perdegusius, pelenų pilkšvumo,
Minių pražuvusių liepsnoj.

O mes vis veržėmės pirmyn. O mes vis ėjom
Per lūžtančias girias ir per vaitojančius laukus,
Per kalnus ir per vandenis skubėjom,
Kolei atrasdavome sau kapus.

Tenai, kur niekas mūs vardų nežino,
Kur šalys svetimos ir žmonės svetimi,
Toli, toli, nuo židinio gimtinio
Po svetimu ir aukštu dangumi

Mes mirėm vieniši ir vieniši kentėjom,
Ir niekas negirdėjo mūs kančių,
Nes saulė kaip visad ramiai per dangų ėjo,
Ir žvaigždės tolimos naktim šaltai spindėjo,
Ir rankos gelbstinčios nebuvo už žvaigždžių.

Bet visada tvirti mes ėjom
Sutikti tos lemties skaudžios,
Nes gilumoje širdies tvirtai tikėjom,
Kad atpirkimui dideliam reikėjo
Rūsčiajam Dievui tos aukos didžios.

1945m.

20. Samsono pergalė

Lyg uola, pelėsiąs apsitraukus,
Aš jų rūsluos tūnojau ilgai.
Vortinkliai spraižgė mano plaukus,
Rūdimis apsinešė nagai.

Man sugrižo vėl galia stipruolio,
Rodėsi, iš pertekliaus jėgų
Reiks tuos pšžemiuos ant skausmo guolio
Mirti vergu tarp menkų vergų.

Bet šiandieną šventė man atėjo,
Šventė mano amžinos garbės,
Nes šiandien per milžiną Judėjos
Didis Dievo kerštas prakalbės.

Štai alsuodams aitrią dūmų srovę
Padėkos gukų ir smilkalų,
Aš čia aklas jų šventovėj stoviu
Prie šių šalto marmuro šulų.

Murma minios, tartam miškas švokštų,
Tyčiojas ir džiaugias jos piktai,
Kad parblokštas Izraelio bokštas,
Prašuvimas tautai išrinktai!

Ak, neįaučia padermė įbingus,
Koks likimas ją ištiks staiga,
Kai nubauti norus jos kerštingus
Pasikels ši milžino ranka,

~~Šis kerštas, valdovai ir džiokiai...
Šis dievai... O kur gė dingę bėda,
Be dievų ir be vady paklūs,
Ta tarta, tarta, kaba bėda?~~

^{Nes}
Štai tuoj trenksiu mirtiną jai smūgį
Šiais pilioriais, bokštais ir skliautais...
Aš laimėsiu, gultis nepabūges
Tam pačiam kape su iverktais!

Lai šie luistai akmeniniai ardos!
Lai sukniumba skliautas iškilus!
- - - Ištare jis savo Dievo vardą
Ir pakėlė marmuro šulus.

1948m.

21. Dovydas prieš Galijotą

Šarvo žvynas ant manęs nešvyti,
Ir nekabo kardas prie juosmens.
Mano rankoj tik lazda piemens
Ir svaidyklė akmenims svaidyti.

Kalnuose palikęs savo bandą,
Į stovyklą karo ateinu,
Nes tenai, ganyklose kalnų,
Aš girdėjau tą gėdingą gandą,

Kad visoj tautoj jau nēr, kas gina
Vardą vieno iš visų dievų,
Kurs, sukūręs mus kvapu savu,
Šviest' mum siunčia saulę ir sietyną.

Iš gėdos jutau, lyg liestų veidus
Geležis, ikaitus raudonai:
Tik dėl Jo širdis taip mirtinai
Tegalėjo būti išįžeidus.

Ir todėl štai prieš tave aš stosiuos !
Nors žinau: ranka man per silpna...
Bet, lyg žaibo žvilganti liepsna,
Dega pyktis sielos ižeistosios!

Mieste mūrus persmeigti istengia
Tavo rankoj geležis baisi.
Tu įkalną panašus esi,
Kuri žvynas metalinis dengia.

Bet kaip baisia tu turėtum galią,
Nepabūgsiu jos aš niekadęs,
Nes vis viena mirčiau iš gėdos,
Jeigu lenkčiau Jo šmeižikui kelia.

O Jehova! Stiprink ranką kario,
Kurs galingas vien Tavu vardu!
Pulki, priešė, ietim ir kardu,
Denkis skydu, tartum vartais vario!

Ir išdides milžinas pakilo,
Saulėj šarvais žerdamas ugnis.
Ir stambus it skydas smilkinys
Nuo svaidyklės vieno smūgio skilo.

1951m.

22. Paskutinė Mozės pranašystė

Štai jums kraštas, Dievo pažadėtas!
Džiugaukite, ainiai Izraelio!
Bandymas jau baigtas, iškentėtas.
Baigtas kelias tyrlaukiuose smėlio.

Čia kadaise jūs tėvai stovėjo.
Jie šion žemėn žvelgė išsigandę
Ir kaip lainę nevilty minėjo
Faraonų vergo sunkią grandį.

Jūs tą kartą jau toli pranokot!
Sausroje ir karštyj pasidarė
Jūsų gyslos, kaip templė saidoko,
Jūsų stuomens, lyg iš žalsvo vario.

Jūs stabų Egipto nepažinot.
Gėdoje vergijos negyvenot.
Iš mažens jus tyruose maitino
Dievo žodis ir aukštybių mana.

Ant aukštų kalnynų pasikėlęs,
Aš klausiaus Jo balso didžio aido,
O jūs augote manam šešėly
Ir Jo šviesą matėt man ant veido.

Prisipildei tu, o Izraeli,
Jo jėgos ir grožio ne matyto.
Iš tavęs tarum pašvaistė žėri,
Lyg aušra, kur slepia saulę ryto.

Tai tu neški širdyje Jo vardą,
O tauta šventa ir išrinktoji!
Eik, iškėlus savo šviesų kardą,
Į naujai tau pažadėtą rojų!

Ženk šion žemėn, tartum jaunas liūtas,
Kurs nuo kalno leidžias ryto metą,-
Tegu priešas, išgastį pajūtes,
Jau iš anksto žemėn ginklą metą,

Nes nėra tavęs ten verto kario:
Tų tautų dvasia seniai jau krito:
Jos stabus iš aukso pasidarė
Ir iš savo geismo iškraipyto.

Jos sunykę puolime gyveno,
Ir galybės Viešpats jas apleido.
Tai dabar į savo kraujo klaną
Jum po kojų jos parpuls ant veido.

Ir laimėsit jūs šią rojųs šalį,
Kur sruvena vien medus ir pienas.
Jūs valdys palaiminti karaliai.
Garbėje riedės jūs didžios dienos.

Tarp visų tautų žėrės jūs rasė,
Lyg mėnulis tarp žvaigždžių ant skliauto,
Kol jūs dermę su Dievu prarasit,
Kad nelaimė jūsų nesiliautų... - - -

1948m.

23. Jo atsakymo žodis

1.
Dvasia tamsioji nebūties gūdžios!
Jaučiu, lyg tu nuo amžinos pradžios
Man atkakliai grūmotum pasislėpus,
Šešėlių virpančių tinklu aprėpus
Manas skaidrias ir žėrinčias erdves.
Bet Aš žinau: tikrai nėra tavęs.

Tu-nebūtis.Kaip būti tu gali?
Taip,kaip šešėlių tamsuma gili
Yra tik nebuvimas spindulių,
Taip einantis iš prarajų gilių
Tasai gūdas dvelkimas nebūtis,-
Tai nebuvimas tik Manęs Paties,
Tik Man mosto kuriančio silpimas,
Tik Mano kurto pražūtin svirimas,
Tik išblėsimas Mano spindulių,
Tik iškrypimas iš Manų kelių,
Tiktai Manos Būties neatbaigimas,
Tiktai Savęs Paties nepakakimas,
Kurs laiko toliuose be pabaigos
Bus nugalėtas kuriančios jėgos.

2.

Kai iš šaltinių Mano amžinų
Paplūde galios neramiu tvanu
Formuot ir kurti ėmėsi karštai,
Tu lyg nuo žaibo į gelmes kritai.

Ir nors dar gaudžia grumzdesiai pikti,
Tu vis gilyn į prarajas krenti,
Tu vis labyn šviesų tvane blykšti,
Ir pėgalėję pasauliai sukurti,
Erdvių ir laiko toliuos nusidriekę,
Visas gelmes ir aukštybes jau siekia.

Ir jie visi yra Būtis Mana
Ir jie visi tiktai Mana liepsna
Ir jie visi tik Manimi gyvena:
Nuo spindulio,kurs prieblandoję plevena,
Nuo atomo lig milžinų žvaigždžių
Ir lig būtybių nuostabių,skaisčių,
Kurios, Mana mintim apdovanotos,
Vienokia forma ant žvaigždės liepsnotos,
O ant planetos forma vėl kitokia
Buvimą tęsia ir jo prasmę vokią.

Ir visa tai sustingime nerymo,
Nes nebaigta dar valanda kūrimo,
Nes tebegaudžia atkakli kova:
Seni pasauliai keičias palengva
Ar laiko bėgyj visiškai suyra
Ir vėl nauju pavydalu išnyra,
Kas kart skaidriau, skaisčiau bedegdami,
Kas kart tikriau Mane apreikšdami.

Ir taip be perstojo, be paliovos
Per amžius tęsis vyksmas šios kovos,
Kol nebuvimo prarajų tamsių
Ir jo piktu, kerštingų grumzdesių
Neliks Būties Manosios gelmėse,
Ir ji visa tiktai Mana dvasia
Ir ji visa tiktai Mana liepsna
Žerės alsuos skaisti ir amžina.

3.

Šiame didžiam kūrybiniam vyksme
Planeta tolina tamsia Žeme
Iš amžiaus amžiun driekias grandine
Žmonių gentis, lyg pro ūkus Mane
Nujaučianti blankiuoju savo protu,
Nušviest jų buičiai Mano dovanotu.

Taip kaip žvaigždėms Aš nustačiau takus,
Kuriais jos skrieja per visus laikus,
Taip nubrėžti yra ir jiems keliai,
Kuriais pirmyn jie turi žengt tiksliai.

Kai klystkeliais nukrypt jie kartais nori,
Manųjų dėsnių baudžiantįjį svorį
Patirti turi savo prigimtim,
Kad vėl į dermę grįžtų su Manim,
Kad vėl su Mano Būtimi šviesia
Laikytų ryšį kūnu ir dvasia,
Nes jie yra tik Visumos dalelė
Ir tik iš Jos tegali semt sau galią.

Būties kūrimo neramiam vyksme,
Jos formų nuolatiniam kitime
Gelmyne Savo laiko amžinam
Prasmingai skyriau Aš jų kiekvienam
Tiktai ribotą laikinąjį kelią,
Kovos ir bandymų rūščiųjų dalią,
Kad jie per amžius iš kartos į kartą,
Nauja jėga atgimdami kas kartą,
Vis veiktų, siektų, grumtųs ir laimėtų
Ir vis didesnėn pilnatin artėtų.

Už tai jie turi su dėkingumu
Priimti dalią skausmo ir džiaugsmų,
Ižvelgt jos prasmę dievišką ir gilią
Ir, savo kuklią dabartį pamilę
Ir ateities šviesios gražesnę viltį,
Širdies liepsna skaisčiai Manęspi kilti.

Kai jie bus ugnys vien Manim dega,
Kai Mano meilės ir tiesos jėga
Žėrės juose, tarum gryniausiuos induos,
Skaisčia šventumo palaima suspindus,
Jie savo laimę tikrąją suprās
Ir vėl prarastą rojų žemėj ras.

4.

Kol Būtyje tamsos šešėliai slepiasi,
Tol Aš nesu su ja pilnai sutapęs
Ir tol Savy nepakaktį jaučiu.
Todėl buvimo kibirkščių skaisčių
Aš vis apstyn, vis gausingyn skėidžiu,
Jas vis skaidryn savu kvapu pučiu.

Taip silpsta vaidas sutemų niaurių,
Taip, kurdams Būtį, Aš Save kuriu.

Kai begalybių ruimuose visuos
Vien nemari Mana dvasia alsuos,
Būtis vien tai bus, kas ir Aš esu.
Taip po pastangų amžių ištisų
Ateis vienybė Man su ja pilna,
Ateis rimties ir pakakties diena.

Ir džiugaus gaus triumfu amžių varpas,
Kad baigtas jau didaus kūrimo tarpas,
Kad viską apsiaubė didi Vienybė,
Ribas sutirpdė dieviška Beribė,
Kad nebėra skaudaus bėgimo laiko,
Nei amžiais žingsnių varžiusiojo saiko,
Kad viską juosia džiaugsmas ir darna,
Kad viską glėbia Meilė amžina,
Ir nebėra verpetuos Jos ugnies
Jau atskiros nei nykstančios vilnies.

1951m.

24. Tavo vardui

Kai stovėjau demono šešėly
Po pavėsiu jo sparnų juodu,
Kai, kančioj rankas sukštyn iškėlęs,
Kažkam skundžiaus nebūties skurdu,
Kai tamsoj ilgėjaus saulės turto,
Kai ieškojau Grožio ir Tiesos,
Tavo vardas, tartum žodis burto,
Leido. peržengt skritulį tamsos.
Ir šiandien man tartum saulė švyti
Vienas vardas iš visų vardų.
Eikim baikim tamsą išsklaidyti
Mūsų meilės degančiu kardu!

Eikim baikim skausmo labirintą,
 Lai mus veda meilė ir tiesa,
 Kur ant žemės iš aukštybių krinta
 Mūsų Dievo nuostabi šviesa.

Ten bus mudviejų tikra tėvynė,
 Kur Jo vardas degs ir švies aukštai.
 Jo šviesoje į vieną susipynę,
 Ten liepsnos ir mudviejų vardai.

1948m.

1948 m. gegužės 10 d. Kaunas

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

III. UŽ DIDŽIA TIESĄ

25. Už didžią tiesą

Už didžią tiesą aš šiandieną kaujuos
Ir kausiuos visados vardan šitos tiesos
Ir paskutinį lašą karšto kraujo
Išlašinsiu dėl jos,

Nes ji yra per sunkią kančią gimus
Iš ryžto, siekių ir kovų manų,
Tartum šviesus ir didis nujautimas,
Suspindusi virš sielos ūkanų

Ir kylanti dangop, tartum krištolo bokštas,
Ir siekianti žvaigždžių, tartum liekna pilis,
Ir šviečia viršum jos taip lauktas ir taip trokš-
tas

Neaiškios ir rūsčios Dievybės spindulys.

Dėl jos einu tarp gretų pirmutinių
Ir ugnimi sau ginklą užtaisau
Ir puolu sūkurin žiaurių kautynių
Ir paskutinį šovinį palieku sau.

Gerai žinau, kad priešas trokšta mano kraujo,-
Kitaip manos tiesos negali jis užmušt.
Todėl kovoj be gailesčio jį kauju
Ir abejingu šaltumu

Einu pro kruvinąjį priešą,
Kada jis, nusmerktas mirtin,
Pasigailėti meldamas, rankas dangun ištiesia
Ir ima broliais savo budelius vadint.

Skaisčiai ir ištabiliai tiesa manoji žiba,
Pašventinta mirties ir priešų ir draugų,
O aš, ištikintas jos grožio ir didybės,
Belaukdamas jo išsipildymo, degu:

Nors reiktų bristi gilią kraujo jūrą,
Gaisrais padanges išrašyt naktim, -
Vistiek pasauly ji laimėti turi:
Tiesa, kur dega Dievo kibirkštim.

1945m.

26. Lietuvai

Tave daug amžių piktas priešas
Kaip vergę kalino tamsiam rūsy,
Kolei apgėso tavo akys šviesios,
Kol tu buvai pamiršus, kas esi.

Prikėlė dainiai praeitį ir garsą,
Ir tu prisiminei, kas tu buvai,
Kad žygius išdidžius ir pasakišką narsą
Irašė amžiuosna tėvų tėvai,

Kad lėmė jų ranka tautų rytojų,
Kad kovės jie, kaip mitų milžinai,
Kol kelią jiems žygiuojantiem pastojo
Juodu jų marių didūs vandėnai.

Tau praeitis parodė laisven taką,
Ir tu sutrupinai sunkias grandis,
Nors po prastu rūbu nustojo plakus
Ne vieno karžygio drąsi širdis.

Numetus pančius, tu jauna sustojai
Ir kelią ateitin rinkai.
Atsikvėpė laisvai žalieji tavo gojai,
Ir brendo rimtyje laukai.

Bet greit dangus lyg varis raust pradėjo
Nuo bundančių naujų audrų,
Ir bloškė vėl tave vergijon vėjai
Rytų ir Vakarų.

Jie grūmės ties tavim kovos perkūnais.
Tu sužeista, nualinta tapai.
Ir šiandien graužia tavo jauną kūną
Baisiau nei maras ir pikti raupai:

Atplūde iš rytų, tave žiauriai niokoja
Pikčiausios gaujos barbarų naujų,
Kad iškankinta pultum jiems po kojų,
Lig kelių braidančių tavu krauju.

Bet koveis tu lig šiol prieš jų brutalią galią,
Nors gėsdavo laimėjimo viltis,
Nes šimtą kart geriau už jų nevalią
Atrodė tau mirtis.

Ir ginama krauju naujų didvyrių,
Tartum senovėj atkakli tapai,
Ir švelnios lygumos tavų laukų ir girių
Kas kartą priešui vėrės kaip kapai.

Bet vėl nauji būriai tavęs tramdytiėjo,
Lyg maras plūsdami tavais laukais,
Ir jie perdaugel kraujo tau praliejo,
Ir šiandien tu agonijoje blaškais.

Bet kartą dar pakilsi prieš tironus,
Ir siautės kerštas kaip audra didus,
Ir liesi žemėn kraują jų raudoną,
Kaip iš taurės piktus nuodus.

Arši tu būsi, kaip kadai Krimhilda,
Ir tartum žolę priešus kirs mirtis,
Bet kraujas keršto troškuli nutildys,
Ir laikas kruvinas žymes išdildys,
Ir griš tau vėl ramybė ir rintis.

1946m.

27. Ginko broliams

Užplūdo barbarai. Laukinės, nuožmios minios.
Jos dangstos laisvės ir tiesos vardu.
O už jų melo kumštis geležinis
Ir šviežias kraujas ant plėšrių veidų

Ir akys neapykantoj sužiūrę,
Liepsnojančios vandališku kerštu
Sugriauti visa, ką laikai sukūrė
Ir genijus nemirštantis tautų.

Regėjau aš, kaip plotus kontinento
Užlieja ši baisi lava
Ir kaipi mirtiną verpetą krenta
Gimtoji mūsų žemė Lietuva.

Tauta, likimo ištikta, sustingo,
Pajutus dvelkiant šermenų šiuurpu,
Bet greit pakėlė ginklą ji ryžtingai
Dar kartą kautis prie duobės kapu.

O mano broliai! Jūs, vilties nustoję,
Neviltyje pasisemiat jėgos.
Savų dienų saulėlydy sustoję,
Atkaklūs kaunatės lig pabaigos.

O visame krašte vien šermenys ir raudos.
Gaisrų liepsnoj paskendę jūs namai.
Vergijon tremiamų meldimai skaudūs.
Ir priešmirtiniai kankinių klyksmai.

O visame krašte vien kraujas ir lavonai.
Ak, žūstat jūs, ir tilsta jūs ginklai!
Ir švenčia piktą pergalę tironai
Ir griūtyje laikų privisę šakalai.

Tarytum pasakoj apie sehovės hunus,
Jie tyčio jasi priešo šermenim:
Ant aikščių išmeta ir drasko jūsų kūnus
Ir svaildo juos iš keršto akmenim.

Ir šoka klykia pykty neregėtam
Šita kraupioji barbarų puota,
Kai savo brolių šermenų stebėti
Iš tyko renkas liaudis pavergta.

Klaikioj tyloj sukausto liūdną minią
Laukiniai žvilgsniai, atidžiai žiūrį:
Gal seserys parpuls iš skausmo, brolius atpažinę,
Gal kas grūmot ir keršto šaukt išdrįs.

Bet liaudis tyliai jūsų kūnus šaltus
Apverkia iš širdies visos.
Ji regi jus teisius, aukštai iškeltus,
Herojus laisvės ir tiesos.

Ir rauda ji, tyliam skausme paskendus:
Nejaugi amžinai pražus laikų griūty
Kovos ir žygių išdidi legenda,
Kai jūs, baisios vergijos gėdai pasmerkti,
Pakilote kovot prieš šimtą priešų vienas
Ir gruntis mirtinai su stichija pikta,
Kol žuvote, kaip didvyriai Pilėnų,
Kartu su žūstančia tauta?

1946m.

28. Partizano mirtis

Šoka girioj sniego sukuriai.
O jis gali, nuo žaizdų parpuolęs.
Šluosto kraują jo plaukais žaliais
Eglės-melancholiškos gražuolės.

Mąsto jis: - Gulėjo man ilgai
Ant širdies sukauštyta tėvynė,
Pelenai sodybų ir kančia
Tundrose išmiršančių tremtinių.

Tris žiomas nešiojau per sniegus
Savo šovinius ir savo kerštą,
O dabar štai silpsta jau ranka,
Geria pusgys mano kraują kerštą.

Ir deja! Kova nepabaigta....
Ir čia pat dar mūšio šūviai trinka...
- - - Ir staiga, pakilęs nuo sniegų,
Jis pro vėtro's kauksmą taip surinka:

-Tikit čia jūs, Sibiro vilksi!
Jūs, lavonus drėkančios hijenos!
Man dar liko šoviniai keli.
Aš dar kausiuos mirštantis ir vienas!

Riksmą jo užrinka viesulai.
Šauksmo jo čia priešas joks negirdi.
Tik mirties ledinė letena
Ima gniaužt jo silpstančiąją širdį.

Ir paspaudžia ginklą nejuočiom
Jo ranka, konvulsijojej sukrotus.
Ir per girią aidai išdidžiai
Jo mirties griausmingasai salutas.

Šoka laigo sniego sukuriai
Ir snieguolėm greitai ją apkloja.
Ir jis miega vienas ir ramus
Begalinių girių gilumoje.

1947m.

29. Niekad, niekados

Žuvusiam broliui
Buvo saulė netoli laidos.
Jam šešėliai švelnūs ant kaktos.
Paspaudimas rankos jo tvirtos.
Ir toks liūdnas balsas nuojautos:
Niekad, niekados
Jis daugiau tau rankos nepaduos.

Išsipildė mano mintys tos...

Vidury dienos, tokios skaisčios, baltos,
Vidury nakties, tartum derva juodos,
Girioj prie laužų liepsnos aukštos
Man visur vaidenas visados:
Buvo saulė netoli laidos
Ir šešėliai ant jo kaktos...

Jau nuo tos skausmingos valandos
Ligi galo motina raudos
Ir kasdien skaudžias maldas kaktos,
Kad negrižo iš kautynės tos,
Kad ištryško kraujas ant kaktos,
Kad iš rankos barbaro piktos
Ten ant gatvės dulkinos karštos
Krito akmenys ant karžygio lavono.

Duodu žodį priesaikos šventos
Neatleisti priešui niekados,
Kol širdis man plakti nenustos.

...Niekad, niekados...

Mano lūpose nėra maldos,
Mano sielvarte nėra raudos.
Ak, tik skausmas amžinos skriaudos,
Kad prie durų nebūties šaltos
Amžinaj mes esam išsis-kyrę.

1947m.

30. Pralaimėjimas

Renkas puoton alkani vilkai.
Ir iš džiaugsmo staugia jų pulkai.

Suka ratą krankdami varnai.
Miega kritę broliai milžinai.

Jau nėra laimėjimo vilties.
Tiktai geismas kautis lig mirties.

Saulė leidžias. Pluoštai jos liepsnos
Plazda dar ant žemės kruvinos.

Bet kai šaltos žvaigždės sužerės,
Jau mūs rankose ginklai tylės.

1946m.

31. Migla

Vis migla. Ir vis migla.

Nulaša lėti lašai. Ir vėl tylą.

Kur ta saulė? Kur jos žerinti ugnis?

Vienas šūvis ir kraujuotas smilkinys.

Vis migla. Ir vis migla.

Nulaša lėti lašai. Ir vėl tylą.

Kai ištirps migla ugniniuos spinduliuos,

Kraujas ant kaktos rubiniais sužeruos.

1945m.

32. Mergaitei iš pagirio namų

Sužeistas ir pervargęs kritau ant sniego.

Tiško man krauju žaizda gili.
Ir kai kraujo jau perdaug nubėgo,
Užmigau nusilpęs alpuly.

Nubudau. Tu, ties manim palinkus,
Mano žaizdą skarele rišai.
Aš tariau: -Palik mane. Aplinkui
Siaučia priešas. Kruvini lašai

Sekantiems parodys mano taką.
Eik! Palik mane, nes žūsi tu...
Bet tarei: -Žinau, mūs gyslom teka
Tas pats kraujas. Mirsime kartu.

Paslėpei mane ir gydei žaizdą mano.
Brido pusnėmis žiema žiauri.
Kovės girioj broliai partizanai,
Ir aidėjo šūviai pagiry.

Baltas ir geras rankas sudėjus,
Tu meldėis už mano brolius ir mane.
Buvo gera. Ir man taip regėjos,
Lyg vaikystės tolimam sapne

Vėl matyčiau angelus sparnuotus
Nuostabiai ramiais, švelniais veidais...

Slinko dienos. Ir žiema speiguota
Upėm išplaukė su tirps-tančiais ledais.

Man žaizda krūtinėje užgijo.
Palikau namus ūkemingam pagiry.
Išėjau vėl kautis prieš vergiją
Partizanų atkakliam būry.

Ir kai vakare tarp vyrų pulko
Aš sėdėjau, žvelgdamas laujan,
Ar kai spiečiais zvimė priešo kulkos,
Prisimindavau tave. Ir man

u
Bvo gera, lyg sapne, sapnuotam
Tolimoj vaikystėje kadais,
Kai mačiau aš angelus sparnuotus
Nuostabiū ramiais, švelniais veidais.

1946m.

33. Karo dievui

Mačiau aš tavo vėliavas naktim plasnojant,
Šviesius karčius ugninių slibinų.
Girdėjau žemę dundant tau po kojom,
Lyg žengtų minios plieno milžinų.

Tu praėjai. Inirtęs ir kerštingas.
Žudei ugnim ir durklo ašmenim.
Garavo kraujas. Ir vanduo įbingęs
Lavonus supo kruvinom vilnim.

Tu praėjai. Nutolo žingsniai kurtūs,
Lyg dūžiai žemės viduriuos plaką...
Tada iš naujo metė savo burtą
Likimas lemiančia ranka:

Tautas parklupdė prie mirties bedugnės
Nuožmiųjų barbarų ginklai.
Iš didžio džiaugsmo klykauja padugnės:
Jom teko galios ir valdžios ženklai.

Plėšikai dangstos kaukėmis herojų.
Karūnos žėri ant kaktų žemų.
Ir šliažioja iš baimės po jų kojų
Nariai teisingų ir dorų šeimų.

Išminčiai ir poetai nusimine
Nuplėšia laurus nuo kaktų taurių
Ir kraiposi prieš siuntančią padūgnią minią
Niekingoj rolėj juokdarių.

Žudynės aidai. Ir žvairi laukiniai
Ant gatvių darko kūnus nukautų.
Ir garsiai žvanga Judo sidabriniai.
Ir dūžta lentos įstatų.

Ir skamba melas, kaip varpų metalas,
Ižeisdamas žemę ir dangaus erdves.
Sventyklų purpurą vandalai dalos...
Todėl šiandien aš vėl šaukiuos tavęs:

-Ateik, o viešpatie, nuožmis, teisingas!
Išskleisk virš miestų vėliavas liepsnų!
Lai dunda žemė, kaip didžiulis ringas,
Po kojom plūno milžinų!

Lai tavo garbei kaujasi laivynai.
Laivai lai skęsta, šaukia sužeisti.
Lai žūsta išdų žerintys lobynai,
Tautų per šimtmečius rinkti.

Lai slėniai ir kalnai lavonais dengias.
Lai dega tavo skausmo aukurai.
Lai nuo žemynų kyla į padanges
Mūs kruvinos aukos garai!

Ak, imki rankon svarstyklės likimo
Ir auką mūs ir puolimus pasverk!
Ir jei dar galima, suteiki atpirkimą,
Jei ne- mūs žemę amžinai pasmerk.

1947m.

IV. NAUJA PILIS

34. Nauja pilis

Aplink raistai. Aplink bedugniai liūnai.
 Ištvinę, drumzlini ir purvini.
 Ir medžiai milžinai sukritę pūna
 Jų dvokiančiam nuodingam vandeny.

Tik kupštai ir kelmai, vešliai sužėlę,
 Siūbuojas viršum pūvančio vandens.
 O anta jų bujoja Pykčio Gelės.
 Nuodingas ir saldus jų kvapas d e k a d a n s.

Sunkiam ke,ly iš nuovargio parpuolu,
 Bet vėl pasikeliu ir vėl einu,
 Kur tolumoje matyt pirmykštės uolos,
 Bėkyšančios iš purvinių vandenių.

Aš anta jų statysiu naują pilį
 Iš tvirto ir iš žeriničio akmens.
 Jos drąsūs bokštai, iš erdves iškilę,
 Spindės. Ir vėliavos ant jų plazdens.

Ir švies tolumoje kolonos baltos,
 Parėmę arkas apvalias.
 Ir statulos, iš marmuro iškaltos,
 Pagražins aukštas, skambančias sales.

Paliepsiu, kad sargai lig galo atdarytų
 Vartus, apkaltus plienu ir variu,
 Ir pūstų bokštuose šaukliai skambius trimitus,
 Kol susirinks pulkai jaunų karių.

Išgrīsim mes tada plieniniais savo skydais
Klampus ir purvinus takus,
Kad grīžtu didīvyrių dvasia, naujai pražyduš,
I mūsų sunkiai merdinčius laikus.

Atspēsime mes paslapti senovės mitų,
Kur snaudžis marmuro šaltajam akmeny,
Kad praeities herojai vėl tarp mūs atgytų,
Galybės ir harmonijos pilni.

Nukris nuo mūsų kūnų sudėvėta
Suplėkusiųjų šimtmečių danga,
Kad vėl iš sąnarių nuogų spindėtų
Pirmykštis grožis, džiaugsmas ir jėga.

Mus perplūs vėl šviesos ir žemės galios.
Mes būsim vėl malonėj jų dievų.
Ir eisim vėl džiugiai per žemę žalia
Su žolynų vainikais ant galvų

Ir girsim jos laukus, žmogaus našiai paliestus,
Jos aukštus kalnus, ežerus melsvus,
Jos žerinius ir pasekiškus miestus
Ir gilia jūrą raizančius laivus.

Mes gersime iš jos gaivinančių šaltinių,
O anta aikščių, saulės nušviestų,
Senovės papročiu vėl rungsimės rungtynėj,
Kad tarptų galios sąnarių tvirtų.

Darnusis kūnas bus kilnių pastangų,
O siela aukšto džiaugsmo kupina,
Nes veržias visados aukštyn į dangų
Iš šitos žemės mintanti liepsna.

Tat plieno lanką į erdves iškėlę,
Įtempimu valingu ir didžiu
Savos minties išaštrintąją strėlę
Nusviesim lig aukščiausiųjų žvaigždžių.

I širdį laukiančią, ilgesyje atvertą,
Nupuls iš aukšto Jo didi žinia.
Pajusim sielą, nuostabiai apžertą
Tiesa ir Meile ugnine.

Rankas ištiesim darbui ir kūrybai
Ir mostams mūsų kruvinių:
Tegu skaidriai ugnis Dievybės žiba
Viršum aptemusią žmogaus dienų.

Kiekvieną rytą suliepsnos iš naujo
Ta atpirkimo prakilni kova.
I žemę gersis prakaitas ir kraujas,
Ir josios veidas šviesis palengva.

O dienei gęstant, kai, lyg diskas vario,
Lėtai vakarė saulė nusileis,
Šalin padėję sunkų ginklą kario,
Nurimę po žvaigždžių skliautais tyliais,

I giliają bedugnę šalto Hado
Žiūrėsime žvilgeniu giedriu ir ramiu,
Kur krenta gyvasties srovė kaskadom
Iš niekad neišsenkančių versmių.

Ir vieną kartą ten nupulsim tykiai,
Ir siela neraudos savos skirties,
Nes būsim savo pareigą atlikę
Ir sau pasiekę ribą pilnaties.

1945 -1948m.

1864
No. 1000
of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

of the
of the
of the

T U R I N Y S

I. Rudenio lygumose

1. Rudenio lygumose	3
2. Laukinių rožių šlamesys	6
3. Nuotaka	7
4. Vieną vasarą	8
5. Ant Nemuno krantų	10
6. Jaunystės nuotykis	12
7. Rudens gitara	13
8. Drugys	14
9. Ruđuo	15
10. Rudens melodija	15
11. Žiema	16

II. Žiaurasis Dievas

12. Žiaurasis Dievas	18
13. Naktį	20
14. Šėtono monlogai	21
15. Saulio tragedija	24
16. Don Žuanas	26
17. Medžioklė	28
18. Vilko riksmas	29
19. Gyvatė	30
20. Dvikova	30
21. Kareivių daina	31
22. Samsono pergalė	32
23. Dovydas prieš Gajijotą	34
24. Paskutinė Mozės pranašystė	35
25. Jo atsakymo žodis	36
26. Tavo vardui	40

III. Už didžią tiesą

27.	Už didžią tiesą	42
28.	Lietuvai	43
29.	Ginklo broliams	45
30.	Partizano mirtis	47
31.	Niekad, niekad	48
32.	Pralaimėjimas	49
33.	Migla	49
34.	Mergaitei iš pagirio namų	50
35.	Karo dievui	51

IV. Nauja pilis

36.	Nauja pilis	53
-----	-----------------------	----

Sau pasiliku : 1) Dovydas priė
Galvota
2) Luderio

Vėnas skyrimas: Už didžią
tiesą